

ditis per Sanchez. dict. libr. 7. cap. 16. num. 32. Gutt. err. dict. cap. 32. in fine, Menoch. d. praef. 83. n. 65. cum seqq. Sed an idem dicendum sit, si legataria fiat Tertiaria, vulgo Beata! disputat Castill. quotidianar. lib. 5. cap. 8. & negativè resolvit, nempe legatum non deberi: sequitur Hermosill. in l. 6. gloss. 1. num. 12. tit. 4. part. 5. qui loquuntur de illis, qui regulam Tertii Ordinis Divi Francisci possessi sunt; quos Religiosos, aut Ecclesiasticos non esse, nec fori privilegio gaudere, tam in causis civilibus, quam criminalibus, latè probat Cevall. tom. 3. cap. 61. à numer. 15. Illud tamen, quod pro virginibus maritandis relinquatur, ad monasterium ingredientes: nequit applicari, Sanch. d. lib. 1. disp. 33. num. 32. ubi plures Guttier. dict. cap. 32. n. 20. Baeza dict. tract. de non melior. filiat. c. 14. n. 9. Bald. Nov. de do. privileg. 77. n. 2. Mantic. supra lib. 8. tit. 5. num. 22. Contrarium novissimè tuetur Dian. resol. moral. part. 5. tract. 14. resolu. 35. ubi Pontius, & Ochagavia, quorum primus ait, inter Salmaticenses Theologos fuisse commune: secundus, in foro contentioso ita praticari. Accedit Pellizar supra, num. 48. Et licet prima opinio Sanchi verior videatur, haec uliama possit admitti, quoties testator legaverit pro dotandis faminis sibi conjunctis, quia saltem in genere habuit ad personas affectum; ex quo oritur praesumptio, ut quod ad nubendum concessit, etiam ad ingressum Religionis praestaret. Quod & ipse Sanchez sentit dict. num. 32. vers. Hoc tamen satendum.

Ibi: Sic legatum ea conditione, Si non nupserit.

60 Legatum sub conditione, Si non nupserit, nubenti debetur, l. quous 22. l. cum tale 71. § Maria. l. mulieri 73. ff. de conlit. & demonstr. Hoc ita, quia publicè interest, matrimonia frequentari, ut liberis hominibus civitas augetur; l. 2. C. de indict. v. dicit. tollend. Costa in dict. § si arbitrato, limit. 1. Sanch. dict. disput. 34. numer. 3. Guttier. de matrimon. dict. cap. 24. n. 5. Anton. Gom. dict. capit. 12. num. 78. Cancr. supra, dict. n. 20. vers. Contrarium, Gratian. dict. reg. 83. in princip. Mantic. dict. capit. 19. in princip. Quod limitandum est, si vidua ea conditio apponatur ut supra notatum est. Vel si pia causa; libertas scilicet substituatur, cum legataria nupserit, veluti si servus legetur sub conditione non nubendi, & si nubat, liber esse jubeatur; nam libertatis favore legataria nubendo legatum amitti, ut illa competat, l. Titio usufructus 95. § 1. ff. de condit. & demonstr. Quod etiam ad alias similes causas extendunt Gratian. n. 16. Everard. in loc. leg. loc. 27. à libertate ad piam causam, & non pauci cum Sanchez d. disput. 34. num. 34. De quo meritò dubitari potest ob maximum matrimonii favorem: Erit tamen omnino verum, si in redemptionem captivorum defunctus applicaverit, quod reliquit si legataria nupserit, ut ex dict. § 1. planè deducitur. Præterea limitatur, cum legatur alicui extraneo, si aliquis non nupserit, nam conditio non rejicitur, Mantic. dict. c. 19. num. 5.

64 Quod si testator centum leget, sub conditione non nubendi, & si aliter fiat, nihil praestari expressim caverit, adhuc debetur legatum (quicquid doceant contrà in utroque foro, Medin. tract. de restitut. quest. 23. vers. Respondeo salvo meliori judicio, Guttier. Canoniar. c. 25. à numer. 15.) ut tenet Sanchez dict. disputat. 34. numer. 6. Mantic. ubi proximè num. 4. qui in simili loquitur casu, nam, cum lex rejiciat hujusmodi conditio-

nem non interpretando, sed infringendo defuncti voluntatem, quatenus est communi utilitati contraria nihil interest, an illa expressa sit, vel tacita. Præterquamquod illud sensetur expressum, quod ex verbis disponentis colligitur manifestè; Glof. optima, verbo admittitur, in l. si legatum pure 10. ff. de adimend. legat. Tiraquel. de legib. contub. l. 16. glof. 7. à num. 176. Carleval. de judic. tom. 2. tit. 3. disput. 5. n. 16. Menoch. supra lib. 1. quest. 45. n. 1. Tondut. questiom. civil. c. 53. num. 22. Mantic. supra lib. 6. tit. 1. num. 8. Sed ex illis verbis: lege si non nupserit; aperte deducitur, testatorem nihil legare voluisse, si legatarius inear matrimonio, ut notum est; & probatur argumento pecuniam 36. ff. si cert. petat. l. cum centum 9. cum seq. ff. de adimend. legat. Ergo cum lex concedit legatum nubenti, id facit contra expressam ac manifestam voluntatem defuncti, Sanch. dict. c. 16. n. 11. Nihilque intererit, si id, quod satis expressum est, magis specialiter explicetur; imò quamvis concederetur, tacitam esse voluntatem non legandi legatariae nuptias, adhuc idem esset dicendum, siquidem taciti, & expressi idem est iudicium; l. cum quis 3. ff. si cert. petat. l. jam hoc jure 4. ff. de vulg. & pup. subst. Menoch. supra dict. lib. 4. praef. 89. num. 40. Argel. de acq. possess. q. 6. art. 12. n. 10. Nec expressio ejus, quod tacite inest, quicquam operatur, l. hac verba 3. ff. de legat. l. in conatibus 19. § 1. l. a quando. 107. ff. de condit. & demonstr. l. 3. C. de sub jussor. Mantic. supra lib. 5. tit. 6. n. 5. Carleval. supra, tom. 2. tit. 3. disp. 8. num. 63.

Ibi: Non tamen idem erit observandum.

65 Conditio, si religiosus fiat, vel presbyter, minime rejicitur, imò omnino est servanda, nec capietur relictum, si is, cui fuit opposita, matrimonium contrahat; Bald. in autb. si cui relictum, n. 3. C. de in d. & vidu. tollend. ubi Castrensis, & Jaf. Casia. supra, limit. 3. n. 1. Ant. Gom. d. cap. 12. n. 78. vers. Item adde. Ant. Gabr. commun. tom. 2. lib. 6. verbo, Legatum fol. 19. Pat. Molin. dict. disput. 207. n. 6. Conditio autem continenter vivendi remittitur, & quod sub ea relictum est, etiam nuptiis contractis, legatarius lucrabitur; quoniam immediate matrimonio opponitur, nec favore Religionis defenditur, Mantic. d. tit. 9. num. 30. Sen h. d. disp. 34. n. 25. fallit, si nuptiae apponatur; nam intelligitur post viri mortem, Mantic. ibidem.

67 Dubium est, an cui conditio ingrediendi Religionem est apposita, consequatur relictum, proficiens Regulam tertii Ordinis Divi Francisci, deserens habitum ipsius, ducensque vitam caelibem sub expresso castitatis voto? Quae necessario desiderantur ut Tertiarii gaudeant Religiosorum privilegiis, juxta Concilium Lateranen. sess. 21. celebratum sub Leone Decimo: Pellizar. sup. tom. 2. tract. 10. cap. 9. num. 50. Qui num. 48. vers. Addit. Diana, sentit, legatum deberi, cum Diana resol. moral. part. 1. tract. 2. resolu. 84.

68 Sed contrarium tenent Castill. Hermos. & alii, quorum nuper meminimus sub num. 58. Et rectè, nam cum hi non emittant tria vota essentialia Religionis, de quibus in cap. cum ad monasterium, 6. in fine, de stat. Monachor. verè religiosi esse non possunt? Sanch. in praecip. decalog. lib. 5. cap. 1. numer. 16. Pellizar. tom. 1. tract. 1. cap. 3. num. 35. Pat. Suar. de Religion. tom. 3. cap. 2. n. 2. Cevall. de q. 61. à n. 15. Atque ita conditio religiosum statum adumendi, per professionem talis Regulae tertiariae non adimplebitur. Nec refert, quod gaudeant

deant privilegii religionis Tertiarii, lateque dici possint Religiosi, ut Pellizar. & Diana sup. sentiant: Nam conditiones specificè sunt implendae 72 non improprè; mediante aliqua fictioe, vel similitudine; l. si tit. quis, 53. §. vult. ff. de legat. 2. l. qui heredi, 44. l. fideicommissum, 75. ff. de condit. & demonstr. l. ex ea part. 121. §. in insulam. ff. de verbor. obligat. l. fin. C. de iis, qui ven. etat. impetran.

73 Similiter dicendum videtur de Equitibus Ordinum. Militarium, qui percipere non poterunt relictum sub conditione, ut fiant Religiosi: quod in Ordinibus Divi Jacobi, Calatravae, & Alcantarae proculdubio admittunt plures, qui sentiunt eorum Equites verè Religiosos non esse, quos concessit Carleval. tom. 1. tit. 1. disp. 1. disp. 2. nu. 413. et si valde controversum sit; de quo late disputant

74 Pater Suarez, supra, to. 4. lib. 1. c. 4. à n. 8. Sarment. de reddit. Ecclesiastic. part. 4. c. 1. nu. 13. & in defensione ejusdem tractatus, part. 1. in respon. admonit. 55. à nu. 1. Didac. de la Mota de confirmat. Ordin. Divi. Jacob. l. 2. c. 1. §. 2. 3. 4. & c. 2. per totum.

75 Sed adhuc tenendo sententiam, quae eos Religiosos veros esse assererat, à propostia conclusione recedendum non est; quia verba in quacumque dispositione sunt accipienda secundum communem loquendi usum, etiam contra eorum proprietatem, l. librorum, 50. §. quod tamen Cassius, ff. de legat. 3. l. Labeo 7. §. 1. in fine, ff. de supellect. legat. Molin. de primogen. lib. 1. c. 4. num. 35. vers. Quibus adicitur, Sanch. de matrim. lib. 1. disp. 23. num. 3. Hermos. in rubric. nu. 5. tit. 5. par. 5. Iaf. in rubric. n. 5. tit. 5. par. 5. Iaf. ff. de novoper. nunciat. Menoch. conf. 631. nu. 9. 15. Mori. in empor. jur. tit. 8. de reb. credit. q. 1. n. 5. 6. & qu. 19. num. ult. Cumque ex communi loquendi consuetudine, Religiosorum appellatione non veniant militares, qui Equites vulgò nuncupantur, consequens est, ut de militari Religione testator sensisse minime censetur. Quapropter qui professus fuerit Ordinem Militarem, non obtinebit legatum Religioso relictum; quod comprobatur ex doctrina Sanch. in praecip. Decalog. lib. 4. c. 16.

76 nu. 11. 12. 51. Pellizar. d. tom. 1. tract. 4. c. 1. nu. 42. 49. & aliorum docentium, voventem ingredi Religionem, neutiquam satis facere obligationi, emittendo professionem in Ordine Militari etiam Divi Ioannis, cujus Equites veros Religiosos esse, nullus inficiatur; Nec teneri habitum militare assumere, si in aliis Religionibus non admittatur. 77 Est ad praemissa supra notandum, sufficere ad perceptionem legati, quod legatarius Religionis habitum assumat, & si illum intra annum noviciae relinquit, modò citra fraudem, iustaque causa fiat, veluti quia experimento cepit, se ineptum esse Religioni, ut probat Sanch. contra alios, d. disp. 34. nu. 16. 17. ubi notat, hoc esse verum, sive dicat testator: Lego si ingrediatur Monasterium, sive: Si Religiosus fiat. Sed si legatarius, vel haeres post diem legati cedentem, aut delatam successione nuptias celebret, relictum irrevocabiler amittit; nec proderit, si soluto matrimonio, Religiosus fiat; Sanch. disp. 33. num. 17. Costa in d. §. si arbitrato, limit. 3. n. 23. Molin. de primogen. lib. 2. c. 13. n. 16. per l. hac conditio, 29. l. hoc genus, 105. ff. de condit. & demonstr. l. matrimonii. 21. ff. qui, & à quib.

Ibi: Et tamen, his praemissis, non est penitus recipienda.

Argumentum de matrimonio carnali ad spirituale Faria addit. ad Covar. Tomi 6.

non procedit, quoties diversa militat ratio, Sanch. d. disp. 34. num. 12. Guttier. d. lib. 2. Canoniar. c. 25. n. 5. Cancr. d. c. 24. n. 20. vers. Contrarium. 80

Ibi: Igitur non ita erit rejicienda.

81 Quod legatarius Monasterium ingrediens capiat legatum sibi relictum sub conditione. Si Religiosus non fiat, Docent Costa in d. §. si arbitrato, ampliat. 1. n. 1. Parisi. in d. c. in presentia, nu. 137. de probat. Everard. in Cent. legal. loco à matrimon. carnali ad spirital. num. 5. Roland. conf. 55. nu. 20. 25. lib. 3. Medina tract. de restit. q. 23. §. itaque quatuor conditiones, Ledesma part. 4. quest. 18. art. 1. dub. 14. fol. 227. col. 3.

82 Oppositum tamen cum D. Covarr. probant Sanch. disp. 34. nu. 11. Guttier. supra, Mantic. d. lib. 11. tit. 18. nu. 31. ubi alii, Menoch. d. praef. 83. n. 8. 9. 23. Pat. Molin. d. disp. 207. n. 4. Cancr. ubi proximè, quod verius est.

Ibi: Quamobrem primò infero.

83 Has tres illationes approbat Sanchez d. disp. 34. nu. 14. Guttier. d. c. 32. n. 30. Padill. in l. cum acutissimi, n. 45. C. de fideicommiss. Molin. de primogen. lib. 2. c. 12. n. 54. Marzari. in epitom. fideicommiss. q. 31. Pat. Molin. d. disp. 207. n. 14. Cancr. nu. 14.

Ad Num. II.

Ibi: Quartum, verum esse, censeo.

84 Quod expressa voluntas testatoris excludat Monasterium in casu d. cap. in presentia, ex multis comprobavimus supra, ad nu. 8. in princip. Idem 85 est, si de tali voluntate exclusiva Monasterii ex conjecturis manifestè appareat: veluti si filius testatoris sic substitutus, aut cum aliquis ex familia eo animo, ut in illa perpetuo bona permaneant titulo majoratus, substituatur; Menoch. n. 44. 45. Guttier. n. 29. & 35. Fular. quest. 419. n. 48. 55. Ita docent Pellizar. supra, tract. 8. cap. 7. num. 14. Rodrig. quest. 77. art. 4. Menoch. d. praesump. 63. à nu. 2. Pat. Molin. disp. 190. n. 19. Guttier. dict. cap. 31. nu. 28. Balb. in l. fin. in princip. nu. 1. 2. C. de Episcop. & Cleric. Ripa in l. ex facto, §. si quis rogatus, et l. nu. 39. ff. ad Trebellian. Alciat. in l. Gallus, §. & qui, si tantum, in 2. lect. nu. 7. ff. de liber. & posthum. Costa in cap. si pater, part. 1. verb. Si absque liberis, nu. 68. de testament. in 6. Mantic. dict. lib. 11. tit. 7. n. 18. & tit. 18. nu. 31. Medices tract. Mors omnia solvit, part. 3. n. 47. Villalob. commun. lib. M. verbo, Monasterium, Sforcia Odd. de compendios. substitut. par. 6. quest. 2. art. 6. dub. 2. n. 24. Franchis decis. Neapolit. 29. nu. 7. part. 1. Cachetan. Pedemont. decis. 126. nu. 24. Menchac. de success. creat. lib. 3. §. 21. nu. 167. cum sequentibus Alvar. de conjectur. ment. defunct. lib. 1. cap. 3. in princip. nu. 3. Galganet. de condit. & demonstr. part. 1. cap. 8. à nu. 45. Laeli. Zecchi. de Repub. Ecclesiast. tit. de Regular. cap. 2. n. 14. ampliat 15. Sanch. apud quem & alii multi; dict. lib. 7. cap. 16. n. 12. Quae sententia est tenenda, licet plurimi sentiant, Monasterium non posse excludi per expressam; aut conjecturam voluntatem testatoris, quos ipse Sanch. congerit, nu. 11. De quo videre oportet Mantic. dict. tit. 7. ubi plures casus refert, in quibus Monasterium non excludit substitutum, & latius Barbof. in collect. ad dict. cap. in presentia, à nu. 3.

Ibi: Ex quibus ea est vera.

83 Hæc ratio decidendi, ad dict. S. sed & hoc præ-

Ibi: Quibus animadversis apparet verum esse.

84 Substitutum per Monasterium excludi, etiam si

Verf. Quam opinionem, Ibi: Quamvis non

85 Quod in prædicta specie Monasterium penitus

86 Est hic animadvertendum, Monasterium incapax

87 At cum Monasterium incapax non est, licet ex-

M. n. 380. Fr. Emman. quest. Regular. tom. 2. quest.

Verum si gravatus ingrediatur Religionem So-

Ibi: Hactenus igitur probare conati sumus.

Adversus eos, quos supra recensuimus; ad nu. 89

Quoad locum verò D. Augustini relatūm, in dict. 90

re debebat. Quibus non obest, quod ibi dicitur,

91 Quando donatio fit Ecclesie pro exoneranda do-

Ad Num. 12.

92 Multum interest inter remedia d. l. si unquam &

Ibi: Nam jure compertum est.

De hoc dictum est satis supra; in principio hujus

Ibi: Quod si donatio revocetur ex posteriori

93 Donatio inofficiosa censetur, quando legitima

foror. Inst. eod. Ita tenent Merlin. supra lib. 1. tit. 2.

Quod tempus inspiciendum sit, ad computandum 96

De jure autem communi non ita compertum est. 97

Aliqui sentiunt, etiam mortis tempus spectandum,

Ibi: Ut donatio inofficiosa re & consilio.

Donatio inofficiosa re, & consilio, in totum re- 98

Quod diximus, verum est, si extraneo fiat do-